

Sygn. akt III AUz 149/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie SA Alicja Sołowińska

SA Teresa Suchcicka

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2019 r. w Białymstoku

sprawy z odwołania M. K.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość świadczenia

na skutek zażalenia M. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 października 2019 r. w sprawie sygn. akt V U 672/19

postanowił:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Teresa Suchcicka

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z 7 października 2019 r., wydanym na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c., zawiesił postępowanie w sprawie z odwołania M. K. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 24 czerwca 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury.

Zawieszenie postępowania Sąd uzasadnił tym, że w analogicznej sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r. Sąd ten zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o zbadanie zgodności zaskarżonych przepisów z Konstytucją RP. W ocenie Sądu pierwszej instancji rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego będzie miało wpływ na wydanie orzeczenia w rozpoznawanej sprawie.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł M. K.. W uzasadnieniu wskazał, że w odwołaniu od decyzji z 24 czerwca 2017 r. Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W. powołał się wprawdzie na niekonstytucyjność przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, nie mniej jednak zawieszenie postępowania nie było obligatoryjne, tym bardziej, że ogranicza jego prawo do sądu

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wniósł o uchylenie postanowienia o zawieszeniu postępowania i przekazanie sprawy do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Sąd pierwszej instancji uznał, iż rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, z którym zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie sygn. akt XIII 1 U 326/18, dotyczącego zgodności z Konstytucją RP ustawy stanowiącej podstawę obniżenia skarżącemu świadczenia emerytalnego, będzie miało istotny wpływ na wynik niniejszej sprawy i na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. zawiesił postępowanie.

Zgodnie z przepisem art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c., sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wprowadzając regulację zawartą w tym przepisie, intencją ustawodawcy było dopuszczenie możliwości zawieszenia postępowania cywilnego w sytuacji, w której rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym. Powyższa podstawa zawieszenia obejmuje zarówno przypadek, w którym to sąd orzekający zwrócił się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, jak i przypadek, gdy z pytaniem takim wystąpił inny sąd, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem.

Zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c., a zatem w związku z postępowaniem toczącym się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest fakultatywne. Nawet zatem jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku toczącego się postępowania, ustawa nie wymaga od sądu rozpoznającego sprawę zawieszenia postępowania, dając w tym zakresie samodzielność w podjęciu takiej decyzji. Chodzi zatem o to, aby decyzja o zawieszeniu postępowania nie zapadała mechanicznie, ale w uwzględnieniu konkretnych okoliczności sprawy. Nie bez znaczenia w tym zakresie jest nie tylko ścisły związek rozstrzygnięcia Trybunału z przedmiotem postępowania, ale znaczenie ma to, czy w sprawie nie zgłoszono innych zarzutów i roszczeń, których rozstrzygnięcie nie pozostaje już w takim związku, jak też znaczenie ma sam charakter sprawy. Nie można bowiem nie zauważyć, iż prawo strony dostępu do Sądu i rozpoznania jej sprawy w rozsądnym terminie, gwarantowane art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w dniu 4 listopada 1950 r. w R. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 Konstytucji RP jest szczególnie akcentowane w sprawach, w których przedmiotem są świadczenia mające istotne znaczenie dla egzystencji ubezpieczonych (emerytury, renty, wynagrodzenia za pracę). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w S. na tle art. 6 ust.1 Konwencji sprawy dotyczące źródeł utrzymania należą do spraw o szczególnym znaczeniu dla strony (ubezpieczonego) i konieczne jest aby postępowanie w tych sprawach toczyło się szczególnie szybko (por. m.in., O. przeciwko Austrii, wyrok z 28 czerwca 1990 r., § 72; C. przeciwko W., wyrok z 24 maja 1991 r., § 17; L. przeciwko Polsce wyrok z 19 października 2004 r. Skarga nr (...) § 34; M. przeciwko Polsce, wyrok z 14 września 2004 r. skarga nr (...)).

W kontekście powołanej przez Sąd Okręgowy przyczyny zawieszenia postępowania tj. oczekiwania na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego należy wskazać, iż w orzecznictwie ETPCz przyjmuje się, że jeżeli przyczyną przewlekłości postępowania (nierozpoznania sprawy w rozsądnym terminie) jest oczekiwanie na rozstrzygnięcie w innej sprawie, a zatem jeżeli zwłoka w rozpoznaniu sprawy jest skutkiem opieszałości innego sądu niż sąd orzekający w danej sprawie, to tego typu przyczyna nie jest wystarczającym usprawiedliwieniem przewlekłości postępowania w sprawie sądu orzekającego oczekującego na orzeczenie innego sądu (por. wyrok ETPCz z 7 lipca 2009 r. w sprawie W. i P. przeciwko Polsce, skarga Nr (...) i (...)).

Taki sam pogląd reprezentuje Sąd Apelacyjny w Białymstoku co do zawieszenia postępowań w innych podobnych sprawach, dotyczących obniżenia emerytur ubezpieczonych, na podstawie ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (por. postanowienia z 7 czerwca 2019 r. sygn. akt III AUz 57/19, z 21 sierpnia 2019 r. sygn. akt III AUz 89/19, czy z 10 września 2019 r. sygn. akt III AUz 103/19).

Rozpoznając przedmiotowe zażalenie Sąd Apelacyjny wziął zatem pod uwagę wszystkie opisane wyżej okoliczności, a w szczególności uwzględnił okoliczność, że M. K. w odwołaniu od zaskarżonej decyzji zarzucił nie tylko niekonstytucyjność przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin ale również zarzucił naruszenie przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w dniu 4 listopada 1950 r. w R. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) oraz naruszenie Protokołu Nr (...) do tej Konwencji sporządzonego w dniu 20 marca 1952 r. w P. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36 poz. 175).

Należy też zauważyć, w kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, iż niewyznaczenie dotychczas przez Trybunał Konstytucyjny terminu rozpoznania pytania prawnego w sprawie sygn. akt P 4/18 prowadzi do faktycznego uniemożliwienia odwołującemu się prawidłowego określenia wysokości świadczenia i pozbawia go dostępu do sądu i rozpoznania sprawy o wysokość świadczenia w rozsądnym terminie (bez nieuzasadnionej zwłoki). Taki stan rzeczy może zatem prowadzić do naruszenia zarówno art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 45 Konstytucji RP, jak i rodzić konsekwencje przewidziane w przepisach ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2016 r. poz. 1259 ze zm.).

W tym stanie rzeczy zaskarżone postanowienie, na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., podlegało uchyleniu.

SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Teresa Suchcicka

ZARZĄDZENIE

(...)

- (...)

(...)

(...)

(...)